

การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

The Development of Academic Administration Model to Promote Student
as Innovator Under the Office of Secondary Educational Service Area

อุดม สมพร้อม^{1*} นภาเดช บุญเชิดชู¹ จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย¹ นภาพรณ์ ยอดสิน¹

Udom Somprom^{1*} Napadech Booncherdchoo¹ Jittirat Saengloetuthai¹ Napaporn Yodsini¹

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

¹Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University

*Corresponding author email : udomsomprom1979@gmail.com

วันที่รับ : 16 กุมภาพันธ์ 2568

วันที่แก้ไข : 16 มีนาคม 2568

วันที่ตอบรับ : 2 เมษายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบและประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน การวิจัยนี้มี 2 ระยะ ดังนี้ 1) พัฒนารูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล 7 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การยืนยันองค์ประกอบเชิงยืนยัน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการและครู 630 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 2) การประเมินรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล 9 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการนำรูปแบบไปปฏิบัติจำนวน 1 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล 7 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประชุมสะท้อนผลการนำไปใช้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ ประกอบด้วย 3.1) การวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาสถานศึกษา 3.2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3.3) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ 3.4) การวัดและประเมินผล 3.5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลที่เกิดขึ้น และการประเมินรูปแบบ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติให้รูปแบบมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ในส่วนการนำรูปแบบไปปฏิบัติ พบว่าโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตร สร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมให้กับผู้เรียน

คำสำคัญ : การบริหาร / งานวิชาการ / นวัตกรรม

Abstract

The objective of this project is to develop a model and assess the academic management model to enhance student innovation. This investigation is divided into two phases, as follows: 1) The initial phase entails the creation of a model. Seven individuals, Structured interviews were implemented to accumulate data, The confirmation of the components. A total of 630 individuals, including school administrators, heads of academic administration groups, and instructors, responded to the questionnaire. 2) The assessment of a model. Nine individuals, The data were analyzed using content analysis, and they were collected through expert focus group seminars. One school was selected through predetermined criteria to implement a model. Seven individuals, The data were collected through reflective meetings and analyzed using content analysis. For data analysis, the following statistics were employed: frequency, percentage, mean, standard deviation, and confirmatory factor analysis.

The research results showed that:

The academic management model to foster student innovation is comprised of the following: 1) the principles of the model, 2) the goals and objectives of the model, 3) the process of the new learning environment management model for secondary schools in the digital age, which includes 3.1) strategic planning, vision, and school development plan, 3.2) curriculum development, 3.3) learning process management, 3.4) assessment and evaluation, 3.5) media, innovation, and technology development, 4) model implementation, and 5) the outcome. The model has garnered acceptance about its accuracy, appropriateness, feasibility for practical implementation, and advantages. The model's execution revealed that The school has initiated the development of its curriculum. Create understanding in learning management and assessment of learning outcomes and emphasize the development of instructors in managing learning to promote students as innovator

Keywords : Administration / Academic Innovator

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลมีความจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นในการจัดการค่อนข้างสูงโดยต้องอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยองค์การที่มีบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อกำหนดเป้าหมายและหาแนวทางในการจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียนและสังคม โดยมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ยอมรับความเปลี่ยนแปลงโดยเริ่มจากตัวบุคคล สถานศึกษา และเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรตามลำดับเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน การมีทักษะในยุคดิจิทัล ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เป็นที่ปรึกษาคอยชี้แนะ เป็นผู้ชี้แนะแนวทาง (Coaching) เพื่อให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ลองผิดลองถูกเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้เป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ หรือการลงมือทำซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่การวิเคราะห์การสังเคราะห์และการประเมินค่า (วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์, 2560) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Active Learning จึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะของนักนวัตกรรมในยุคดิจิทัล

การบริหารวิชาการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนวัตกรรม เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยจึงสนใจในการที่จะศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้อำนวยการวิจัยในด้านการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนในการกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีทักษะในยุคดิจิทัลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
2. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ภายใต้กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ, การบริหารงานวิชาการ และความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน

2. ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง

1. ศึกษาองค์ประกอบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อสรุปองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และศึกษานิเทศก์ โดยเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 7 คน

2. การยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน

2.1 ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 2,358 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำนวน 210 แห่ง โดยแต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้างานวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 630 คน

3. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็น นวัตกรรมของผู้เรียน โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และการประเมิน ความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ศึกษานิเทศก์ และครู จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

4. การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติในโรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 1 แห่ง

5. สะท้อนผลจากการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนไปปฏิบัติในโรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้างานวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน 4 คน รวมจำนวน 7 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูล เชิงปริมาณ การดำเนินการวิจัยมี 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน

2. ศึกษาองค์ประกอบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ เพื่อสรุปองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน

2.1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และศึกษานิเทศก์ โดยเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 7 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างจากข้อมูลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน จากนั้นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

3. ร่างองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียนนำข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องและการศึกษาองค์ประกอบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา ศึกษานิเทศก์ มาสังเคราะห์เป็นร่างองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน

4. ยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน

4.1 ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 2,358 แห่ง

4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การโปรแกรม G*power และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นกระจายตามสัดส่วนตามภูมิภาค โดยแต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้างานวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน 1 คน

ผลจากการคำนวณด้วยโปรแกรม G*power พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ควรใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 630 คน แต่เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูลแห่งละ 3 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะเก็บข้อมูลจากโรงเรียนจำนวน 210 แห่ง เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 630 คน (โรงเรียน 210 แห่ง แห่งละ 3 คน รวม 630 คน)

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน สร้างขึ้นตามแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง คือ 0.80-1.00 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97

ระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน

1. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

1.1 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนศึกษานิเทศก์ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา 2) มีผลงาน เชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านบริหารสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี 3) จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าเชี่ยวชาญ

1.1.2 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ 1) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านการบริหารการศึกษา 2) มีผลงาน เชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านบริหารการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี 3) จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก 4) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

1.1.3 นักวิชาการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ได้แก่ 1) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 2) จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก

1.1.4 ศึกษานิเทศก์ ได้แก่ 1) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 2) ประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการ

ไม่ต่ำกว่า 5 ปี 3) จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก 4) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

1.1.5 ครู ได้แก่ 1) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 2) มีผลงาน เชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่า 5 ปี 3) จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก 4) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ คู่มือการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนเป็นแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ

2. การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติในโรงเรียน

2.1 ผู้ให้ข้อมูล คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2.2 เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ที่ผ่านการประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ โดยการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

3. การสะท้อนผลการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนไปปฏิบัติในโรงเรียน

3.1 กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง กำหนดผู้ให้ข้อมูลผลการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ไปปฏิบัติในโรงเรียน จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน หัวหน้างานวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน 4 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการประชุมกลุ่ม ผลการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ไปปฏิบัติ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลต่าง ๆ และนำมาสรุปผลการศึกษารวบรวมเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน

2. ศึกษาองค์ประกอบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และศึกษานิเทศก์ เพื่อสรุปองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือราชการจากงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์

3. ยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือราชการจากงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียน จากนั้นตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน

1. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือราชการจากงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเพื่อขออนุญาตนัดหมายมาร่วมสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการนัดหมาย ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ ตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน และรวบรวมผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาลงข้อมูล แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติในโรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนไปปฏิบัติในสถานศึกษาตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึง มกราคม รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 5 เดือน

3. การสะท้อนผลการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนไปปฏิบัติในโรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนัดประชุมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสะท้อนผลการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนไปปฏิบัติ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสาระสำคัญ การจำแนก การเรียงลำดับความสำคัญ โดยการวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาเป็นหมวดหมู่ โดยใช้ค่าความถี่ เรียงลำดับความสำคัญ จัดเนื้อหาเป็นหมวดหมู่และสรุป

ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2. ศึกษาองค์ประกอบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และศึกษานิเทศก์ เพื่อสรุปองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นความเรียงเชิงพรรณนา

3. ยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณหาค่าสถิติ ได้แก่ 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะการแจกแจงตัวแปรต่าง ๆ โดยการหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย 2) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดขององค์ประกอบแต่ละตัว

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) องค์ประกอบหลักของการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดการจัดการฐานข้อมูลของโรงเรียนมัธยมศึกษายุคดิจิทัล

(n = 630)

องค์ประกอบหลัก	\bar{X}	S.D	การแปลความหมาย	ลำดับ
1. การวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรรม	4.00	0.47	มาก	2
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน	3.97	0.46	มาก	5
3. การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน	3.99	0.44	มาก	4
4. การวัดและประเมินผลด้านการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน	4.00	0.47	มาก	2
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน	4.00	0.50	มาก	1
รวม	3.99	0.42	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ในภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาความเหมาะสมในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน

มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.50) รองลงมา ได้แก่ การวัดและประเมินผลด้านการเป็นนวัตกรของผู้เรียน และการวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.47) และน้อยที่สุด ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรของผู้เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.46)

ระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน

1. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน โดยการสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำผลการวิเคราะห์ระดับความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์เทียบกับเกณฑ์ของค่าเฉลี่ย

2. การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำมาสรุปเป็นความเรียง

3. การสะท้อนผลการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียนไปปฏิบัติในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และเขียนบรรยายแบบความเรียง และพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ ประกอบด้วย 3.1) การวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกร แบ่งเป็นการกำหนดแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกร และแผนพัฒนาการศึกษาสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกร 3.2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรของผู้เรียน แบ่งเป็น การวิเคราะห์หลักสูตร การสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร 3.3) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรของผู้เรียน เป็นการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านความรู้ การจัดการกิจกรรมพัฒนาด้านทักษะ การจัดการกิจกรรมพัฒนาด้านเจตคติ และคุณธรรม จริยธรรม การนำ

องค์ความรู้ไปใช้ 3.4) การวัดและประเมินผลด้านการเป็นนวัตกรของผู้เรียน การกำหนดตัวชี้วัดในการประเมิน การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การตัดสินผลการเรียน การนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา 3.5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียนการสร้างนวัตกรรมการสอนเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน การสร้างสื่อและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ไค-สแควร์ (χ^2 266.24, $df = 144$, $RMSEA = 0.047$) ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.93 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.90 และดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.028 แสดงว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน

2.1 การสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.83$, $S.D. = 0.06$) เหมาะสม ($\bar{X} = 4.89$, $S.D. = 0.00$) เป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.68$, $S.D. = 0.06$) และนำไปใช้ได้จริง ($\bar{X} = 4.67$, $S.D. = 0.06$) อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ

2.2 ผลการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นจากการนำไปปฏิบัติ ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานครมีการปฏิบัติตามรูปแบบ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกร โรงเรียนได้นำไปปฏิบัติ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรของผู้เรียน 3) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรของผู้เรียน 4) ด้านการวัดและประเมินผลด้านการเป็นนวัตกรของผู้เรียน และ 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียน

2.3 ผลการสะท้อนผลการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรของผู้เรียนจากการนำไปปฏิบัติ พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกร 2) ผู้บริหารและครูเกิด

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งเน้นในการพัฒนาหลักสูตรที่พัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรรม 3) ครูมีความรู้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก Active Learning 4) ครูมีความรู้ในการวัดและประเมินผลด้านการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 5) ครูมีทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสอนเพิ่มขึ้น 6) โรงเรียนมีแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 7) โรงเรียนพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ 8) บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรู้เกี่ยวกับบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 9) บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการพัฒนาและทักษะการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 10) โรงเรียนมีรูปแบบในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนที่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง 11) ทำให้บริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนที่เป็นระบบ 12) นักเรียนมีความเป็นนวัตกรรมสามารถองค์ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ ประกอบด้วย 3.1) การวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 3.2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 3.3) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 3.4) การวัดและประเมินผลด้านการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 3.5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลที่เกิดขึ้น

2. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติให้รูปแบบมีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และ เป็นประโยชน์ ในส่วนการนำรูปแบบไปปฏิบัติ พบว่า โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตร สร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมให้กับผู้เรียน การสะท้อนผลการนำรูปแบบไปปฏิบัติ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ ผู้บริหารและครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูมีความรู้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ครูมีความรู้ในการวัดและประเมินผลมีทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสอน โรงเรียนมีแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน และนักเรียนมีความเป็นนวัตกรรมสามารถองค์ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาารูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ ประกอบด้วย 3.1) การวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนาสถานศึกษา 3.2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3.3) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ 3.4) การวัดและประเมินผล 3.5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 4) การนำรูปแบบไปใช้ และ 5) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับอรรถกร กิตติชนม์ธวัช (2558) จากการศึกษางานวิจัย พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารประกอบด้วย(1)หลักการ(2)จุดหมาย(3)การจัดองค์การและบทบาทหน้าที่ (4)กระบวนการดำเนินการ (5) การประเมินรูปแบบ และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จ สอดคล้องกับสุกัญญา แซ่ม้อย (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรม พบว่า ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ 1) นวัตกรรมการบริหาร 2) ระบบและกลไก 3) การยกระดับสู่นวัตกรรม สอดคล้องกับจำเนียร แสงเสนา (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า มีองค์ประกอบดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1.1) ผู้บริหาร 1.2) ครู 1.3) หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 1.4) แหล่งเรียนรู้/สื่อ 1.5) ภาพแวดล้อม 2) กระบวนการ ประกอบด้วย 2.1) การวางแผน (Planning: P) 2.2) การจัดองค์การ (Organizing: O) 2.3) การลงมือปฏิบัติ (Doing: D) 2.4) การควบคุม (Controlling: C) 2.5) การประเมินผล (Evaluation: E) 3) ผลผลิต และสอดคล้องกับวสันต์ สุทธาวาศ (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพความเป็นนวัตกรรมการศึกษา พบว่า ศักยภาพความเป็นนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 1) ระบบเสริมสร้าง (Reinforcement System) ประกอบด้วย 1.1) กระบวนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร 1.2) การสนับสนุนเพื่อพัฒนาศักยภาพ 2) การจัดการเพื่อความยั่งยืนเชิงนวัตกรรม (Management for Innovative Sustainability) ประกอบด้วย 2.1) การจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้ 2.2) การจัดการความรู้ 2.3) การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ด้านคุณลักษณะของนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย 1) ความสามารถ 2) พฤติกรรม 3) ทักษะ จากพัฒนาารูปแบบจะเห็นได้ว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็น นวัตกรรมของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา มีองค์ประกอบของรูปแบบที่ดำเนินการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน แต่ในส่วนที่มีความแตกต่างกันเนื่องจากผู้วิจัยค้นพบแนวทางที่จะสามารถพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป เนื่องจากองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสามารถกำหนดได้หลายอย่าง หลายองค์ประกอบขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่ศึกษา หรือการออกแบบแนวคิดทฤษฎี และหลักการพื้นฐานในการกำหนดประเภทของแต่ละรูปแบบเป็นหลัก จะประกอบด้วยอะไร จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

รูปแบบ ที่มีหลักการ วัตถุประสงค์เป้าหมาย กระบวนการ สามารถนำไปใช้ได้ และการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ที่ต้องวิเคราะห์ขอบข่ายงานหลักของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ Nguon Siek (2022) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศกัมพูชา ภายใต้รูปแบบการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในการเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าแนวคิดที่กล่าวถึงการพัฒนาลัทธิสูตรและทักษะการเป็นผู้นำนวัตกรรมได้รวมถึงมิติต่าง ๆ เช่น วิสัยทัศน์ด้านนวัตกรรม, การคิดเชิงนวัตกรรม และการสนับสนุนการยอมรับนวัตกรรม ทักษะผู้นำนวัตกรรมมีระดับสูง โดยมีการยอมรับและสนับสนุนเป็นจุดแข็งและการคิดเชิงนวัตกรรมเป็นจุดอ่อน หลักสูตรถูกมองเป็นจุดแข็ง ขณะที่การสอนและการวัดผลมีข้อจำกัด กลยุทธ์ที่วางไว้มีทั้งการปรับปรุงหลักสูตร, การพัฒนาการสอน และการพัฒนาเครื่องมือการประเมินผลเพื่อพัฒนาทักษะความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน และสอดคล้องกับ Mashal Saad El Sleemi (2024) ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนในโรงเรียนของประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยตรงตามความต้องการของสภาพสังคมปัจจุบัน รวมไปถึงการปรับปรุงวิธีการในการจัดการเรียนการสอนใช้การจัดการเรียนการสอนเชิงรุก และการวัดผลการประเมินผล

2. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน พบว่า การสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับรูปแบบ และผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.06) เหมาะสม ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.00) เป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.06) และนำไปใช้ได้จริง ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.06) อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ สอดคล้องกับจินตนา ศักดิ์ภู่อารัม (2553) ที่กล่าวว่าแนวคิดและเสนอการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิไว้ว่า การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะดำเนินการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งตามวิจรรณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพหรือความเหมาะสมของสิ่งนั้น สอดคล้องกับ Eisner (1988) กล่าวว่า การประเมินรูปแบบคือการให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นมีความเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒินั้น และสอดคล้องกับ รุ่งนภา จิตรโรจน์รักษ์ (2556) กล่าวว่า การทดสอบรูปแบบหรือการตรวจสอบรูปแบบมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบอาจเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยวิธีการตรวจสอบมีหลายวิธี เช่น วิธีการตรวจสอบเชิงปริมาณ แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริม

ความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน โดยได้วางแผนการวิจัยเป็นลำดับขั้นตอน ตั้งแต่การ การศึกษา เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาร่างองค์ประกอบ ของรูปแบบ และนำองค์ประกอบที่ได้มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบ ของรูปแบบ จึงทำให้ได้รูปแบบ มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เป็นเหตุผลที่ทำให้ผลการประเมินรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ขององค์ประกอบ

ในส่วนการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ที่พัฒนาขึ้นจากการนำไปปฏิบัติ พบว่า โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุงกรุงเทพมหานครเกิด ผลลัพธ์ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และแผนพัฒนา สถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรรม 2) ผู้บริหารและครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยนำ แนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อมุ่งเน้นในการพัฒนาหลักสูตรที่พัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นนวัตกรรม 3) ครูมีความรู้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning รวมไปถึงการจัดการเรียน การสอนเชิงรุก Active Learning 4) ครูมีความรู้ในการวัดและประเมินผลด้านการเป็นนวัตกรรมของ ผู้เรียน 5) ครูมีทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสอนเพิ่มขึ้น 6) โรงเรียนมีแนวทางในการบริหาร งานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 7) โรงเรียนพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ 8) บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความ รู้เกี่ยวกับบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 9) บุคลากร และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมีการพัฒนาและทักษะการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน 10) โรงเรียนมีรูปแบบในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนที่สามารถนำ มาปฏิบัติได้จริง 11) ทำให้บริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนที่เป็นระบบ 12) นักเรียนมีความเป็นนวัตกรรมสามารถองค์ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Keeves (1988:52) กล่าวว่า การสร้างรูปแบบที่ดีต้องมีการทดสอบรูปแบบควบคู่ไปด้วย ในการทดสอบรูปแบบ ทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์นั้น จะมีข้อมูลเชิงปริมาณและตัวเลขทางสถิติแสดงอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่า รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพ จึงส่งผลให้โรงเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อจะทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่และศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาพัฒนา เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์และครอบคลุมต่อไป
2. ควรศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อ ส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียนไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2563). นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรม. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 22(2), 193-213.
- จำเนียร แสงเสนา. (2559). รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วสันต์ สุทธาวาศ. (2559). *ศักยภาพความเป็นนวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รุ่งนภา จิตรโรจน์รักษ์. (2556, 16 มกราคม) เปิด 6 อุปสรรคการทำงานครูไทย สอนหนัก ขาดจิตวิญญาณ ไร้ทักษะ ICT. สำนักข่าวอิศรา. <http://www.enn.co.th/5942>.
- อรชร กิตติชนม์ธวัช. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์]. สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Eisner E. (1988). *Model and Model Building Education Research Methodology and Measurement : An International Handbook*. Oxford : Pergamon Press.
- Keeves, J. P. (1994). *Models and model building*. The International Encyclopedia of Education.
- Mashal Saad El Sleemi. (2024). *Promoting innovation in Saudi public education schools: The perspective of school employees*. Retrieved 15 September 2024 from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1457082.pdf>.
- Nguon Siek. (2022). *Academic management strategies of secondary schools in Cambodia based on the concept of innovation leadership skills*. Faculty of Education : Chulalongkorn University.